

ΤΗΣ ΚΕΡΑΣ ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΟ¹

Ἄλλὰ καὶ ἄλλην αἴσθησιν γενεᾶ ἡ θέα τοῦ τρόπου, καθ' ὃν εἶν' ἐκτισμένη ἡ μονή, τὴν τῆς ὀχυρότητος. Εἶνε αὐτόχρημα φρούριόν τι διάδοχον τοῦ ἐκλιπόντος ἀρχαίου Ἀθηναίου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας. Αἱ σωζόμεναι πολεμίστραι δεικνύουσιν, ὅτι οἱ καλόγηροι πολλάκις ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς μαχητάς. Καὶ σήμερον δὲ δύναται ἡ μονὴ νὰ σώσῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τῶν ληστικῶν ἐπιδρομῶν, ὅταν οἱ μοναχοὶ δὲν ἀναγκάζονται χάριν σωτηρίας τῶν σωμάτων καὶ κτημάτων αὐτῶν νὰ φαίνωνται χριστιανικώτεροι τοῦ προσήκοντος πρὸς τὰς συμμορίας τὰς λυμαινομένας τὴν Θεσσαλίαν. Μὴ λησμονώμεν, ὅτι ἡ μονὴ τῶν Μεγάλων Πυλῶν κεῖται ἐν αὐτῇ τῇ περιοχῇ, ἐν ἣ τρεῖς αἰῶνας μετὰ τὸν ὅσιον Βησσαρίωνα ἔδρασαν οἱ ἀνόσιοι Τσεκουραῖοι. Καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἐν τῇ Πόρτᾳ κατὰ τὴν πρὸς τὴν μονὴν ἀνάβασιν ἡμῶν εἶδομεν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τῶν πρὸς δίωξιν τῆς ληστείας ὠρισμένων, ἀλλὰ, καὶ ὅτε κατηρχόμεθα, συνητήσαμεν ἐν τῷ μετοχίῳ οὐ μακρᾷν τοῦ Δουσίκου αὐτὸν τὸν στρατιωτικὸν ἐπόπτην τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων ἰχνηλατοῦντα ἐπὶ τῇ βάσει νέων εἰδήσεων ἐν τοῖς περιχώροις αὐτοῦ ἐκείνους τοὺς ἀσυλλήπτους συμμορίτας, ὧν μόλις πρὸ μικροῦ ἠγγέλθη τέλος τοῦτο μὲν ὁ φόνος, τοῦτο δὲ ἡ ζώγησις, καὶ ταῦτα μακρᾷν τοῦ νομοῦ Τρικκαλῶν.

Εἶνε δ' ἄλλως, καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, εὐχερῆς ἡ υπεράσπισις τῆς μονῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι περιβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ τείχους ἰκανῶς ὑψηλοῦ, περὶ τὰ ὀκτώ μέτρα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι οὐδαμῶθεν ἔχει εἰσοδὸν βατὴν ἐκ τοῦ ἐδάφους. Ἡ εἰσοδὸς αὐτῆς εἶνε μία καὶ μόνη, ἀλλὰ κεῖται ὑψηλὰ, περὶ τὰ δώδεκα μέτρα καὶ κλείεται διὰ καταπακτῆς θύρας τὴν νύκτα καὶ ἐν ὥρᾳ κινδύνου. Ὡστε μόνον περὶ ἀνόδου δύναται νὰ γείνη λόγος. Γίνεται δὲ ἡ ἀνόδος ἢ διὰ κλίμακος ἐκ σχοινίων κινήτης καὶ ἀνασυρομένης, ὅταν θέλωσιν οἱ μοναχοὶ, ἢ καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν ταῖς πλείσταις μοναῖς τῶν Μετεώρων διὰ δικτύου, τοῦ ὑπὸ τῶν μοναχῶν λεγομένου βρουζοῦ.

Εἶνε δὲ τὸ βρουζόνιον δικτυωτὸν πλέγμα ἐκ χονδρῶν σχοινίων, προσδεδεμένον εἰς παχὺ σχοινίον ἀνωθεν ἀνεκλυόμενον. Εἶνε λοιπὸν ἰδιόσημος τις ascenseur, ἀνεκκυστήρ ἢ κατὰ τὸν φίλον συναδέλφον κ. Χατζιδάκην ἀναβάτης. Διὰ τοῦτου τοῦ ἀνεκκυστήρος ἀναβιβάζονται εἰς τὰς μονὰς τῶν Μετεώρων καὶ εἰς τὴν τοῦ Δουσίκου αἱ τε τροφαὶ καὶ τὰ ξύλα, τὰ τε κτήνη καὶ οἱ ἄνθρωποι. Τὸ δικτυον κατασπᾶται ἐκ τῆς ἄνω θυρίδος, διδομένης εἰς αὐτὸ βιαίας πρὸς τὰ ἐξω ὠθήσεως, ἔπειτα δὲ

οὖο, τρεῖς ἢ καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἐν τῷ πρὸς τῇ θυρίδι ὀματιῷ στρέφουσι τὸν ἐργάτην, δι' οὗ ἀνεκλύεται τὸ φορτίον. Περιττὸν νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ προσοχὴ τῶν ἀνεκκυστῶν εἶνε πολὺ μεγαλειτέρα, ὅταν ἀναβιβάζωσιν ἔμπροσθεν ὄντα. Τάπησιν στρώνονται ἐντὸς τοῦ δικτύου, ἐφ' οὗ κάθηται ὀκλάζων ὁ ἀναβιβασθῶμενος, καὶ καταβάλλεται προσοχῇ, ὅπως μὴ τὰ ἄνωθεν τοῦ ὀκλάδου ἀνεκκυσμένου περιβάλλοντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σχοινία πιέζωσι καὶ παρεμβάπτωσιν αὐτήν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνεκκυσιν εὐθὺς ὡς τὸ δικτυον φθάσῃ μέχρι τῆς θυρίδος εἰσβιβάζεται μετὰ προσοχῆς ὁ ἀναβιβασθεὶς μετὰ καὶ τοῦ δικτύου εἰς αὐτήν καὶ ἀπαλλάσσεται τῶν δεσμῶν. Δὲν δύναμαι βεβαίως νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνεκκυσίς εἶνε ἀναπαυτικὴ ἢ κἄν ἄφοβος.

Ὁ ἰλιγγίῳν εὐκόλως ταράσσεται ὑπὸ τῆς περιστροφῆς τοῦ δικτύου, καὶ, καθ' ὅσον αἴρεται εἰς μείζον ὕψος, συναυξάνει καὶ ὁ ἰλιγγισμός. Καὶ ταῦτα μὲν πάντα δὲν συμβαίνουνσι βεβαίως ἐν τῇ μονῇ Δουσίκου, ὅπου τὸ ὕψος τῆς ἀνεκκυσέως περιορίζεται εἰς δώδεκα μόνον μέτρα. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων, ὧν τὸ ὕψος ἀνέρχεται εἰς δεκάδας ὄλας μέτρων. Ἡ μονὴ τοῦ Βαυλαῦ, εἰς ἣν ἀνεβιβάσθη ἐν τῷ δικτύῳ, ἔχει ὕψος τριάκοντα καὶ πέντε μέτρων, εἰς τεσσαράκοντα δὲ καὶ τρία ἀνέρχεται τὸ ὕψος τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἰς ἣν δὲν ἠδυνήθη νὰνεκκυσθῶ, διότι ἦτο κατὰ σύμπτωσιν ἐφαρμένον τὸ βρουζόνιον τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὰ Μετέωρα μεταβάσεώς μου. Ἄλλὰ περὶ τρόμου καὶ κινδύνου, περὶ ὧν λαλοῦσιν ἐνίοτε ἐκ περισσῆς ἴσως ἐπιδείξεώς τινες τῶν περιγραφόντων τὰ Μετέωρα, οὐδεὶς λόγος. Ἡ λαμπρὰ θέα ἀπὸ τοῦ δικτύου κατὰ τὴν μετάρσιον ἐκείνην ἀερεθασίαν ἀνταμείβει διὰ τὰ μόνα κακὰ, τὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀνέσεως ἐν τῇ ἀπαθεί ἐκείνῃ ὀκλάσει καὶ τὴν δυσάρεστον ἐνίοτε προστριβὴν ἐπὶ τῶν καθέτων βράχων. Προστίθενται δ' εἰς ἐπαύξησιν τοῦ φόβου τῶν δειλοτέρων ἀναβατῶν καὶ αἱ διηγήσεις τῶν ἀγωγέων περὶ ῥήξεως ἐνίοτε τῶν συνεχόντων τὸ δικτυον σχοινίων καὶ συμβαινόντων δυστυχημάτων. Ἄλλὰ κατὰ περιέργον σύμπτωσιν ἐγὼ μόνον περὶ ἀτυχημάτων εἰς ἃ ἐνέπεσον φορτὰ ξύλων ἀνεκκλυόμενα ἔτυχε νὰκούσω, ὅχι δὲ καὶ περὶ καλογήρων ἢ ἐπισκεπτῶν τῶν μονῶν τυχόν συντριβέντων κατὰ τῶν βράχων.

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Δουσίκου κατὰ κανόνα ἀπαράβατον δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν εἰς τὴν μονὴν αὐτῶν ἀνόδον εἰς γυναῖκας, κατὰ ῥήτρην ἐπιβεβλημένην εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐπιδειχθείσης μοι διαθήκης τοῦ ὀσίου Βησσαρίωνος. Διὰ ταῦτα μετὰ περισσῆς φιλοφροσύνης πρότειναν, ἀφ' οὗ δὲν ἐπετρέπετο ἢ εἰς τὴν σύζυγόν μου ἀνάβασις, νὰ παρασκευάσωσι τὸ γεῦμα ἔξωθεν τῆς μονῆς ἐν ὑπαίθρῳ. Ἐδόθη λοιπὸν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄνδρας εὐκαιρία ἐν τῷ μεταξύ νὰ περιεργασθῶμεν τὴν μονὴν καὶ τὰ κειμήλια αὐ-

τῆς, ἐχάρην δ' ἐπὶ τῇ ἐξελεγχθείσῃ ἀκριβεῖα τῆς περιγραφῆς τῶν καθ' ἕκαστα ἐν τῇ προμνησθείσῃ διατριβῇ τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ Εἰκ. Ἐστία.

Καὶ χειρόγραφα μὲν δὲν ἔχει πλέον ἡ βιβλιοθήκη τῆς μονῆς, ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτῇ ἄλλοτε εὐρισκόμενα ἀπόκεινται νῦν ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ, εἰς ἣν κατετέθησαν μετὰ καὶ τῶν ἀπὸ τῶν Μετεώρων, ληφθέντα κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου τῷ 1882 ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου πρώην Πατρῶν Νικηφόρου Καλογεῶ καὶ τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Φιντικλέους. Τὰ δ' ἔγγραφα τῆς μονῆς δὲν στεροῦνται μὲν ἀξίας, ἀλλ' ἀνάγονται πάντα εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους, μὴ ὑπαρχόντων αὐτοκρατορικῶν χρυσοβούλων. Μεταξὺ δὲ τῶν σωζομένων εὐρηγνται καὶ αἱ τρεῖς ἐπὶ περγαμηνῆς διαθήκαι τοῦ ὀσίου Βησσαρίωνος περὶ ὧν ἐποιήσατο ἡδὴ λόγον ὁ κ. Ζωγίδης. Τῶν δὲ ἀξίων λόγου κειμηλίων, ἅτινα φυλάσσονται ἐν τῷ σεκουφλακίῳ τῆς μονῆς, ὧν τινὰ περιγράφει ὁ αὐτός, ἰδιάζουσιν εὐχαρίστησίν μοι ἐνεποίησεν ἡ θέα τῶν ἔργων Καλαρρυτιῶν τινῶν χρυσοχῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος. Εἶνε δὲ ταῦτα ὁ ἀργυρότευκτος κόσμος τοῦ καλύμματος ἐντύπου εὐαγγελίου ὁ κατασκευασθεὶς ὑπὸ τοῦ Τζημούρη καὶ λειψανοθήκη τορευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη Παπαγεωργίου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀποστόλη. Καὶ τὸ μὲν ἀργυρότευκτον καλύμμα τοῦ εὐαγγελίου τὸ τορευθὲν ὑπὸ Τζημούρη τοῦ μέγα τιμωμένου παρὰ τῷ Ἀλῆ Πασᾶ χρυσοχόου καὶ κατασκευαστοῦ τῶν τορευτῶν αὐτοῦ ὄπλων, ἔχει τορευθῆ καθ' ὠρισμένον τύπον, οὗ συγνὴ ἐγένετο ἐπανάληψις ἐν ὁμοίῳ πολυτίμῳ εὐαγγελίῳ, ἔργου τῆς χειρὸς τοῦ περιδόξου καλλιτέχνου, δι' ὧν ἐκοσμοῦντο αἱ πλουσιώτεραι τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τῆς δευτέρας δεκάδος τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος τελευτώσης. Τὴν γενομένην παρὰ τοῦ Τζημούρη τακτικὴν κατασκευὴν καὶ ἐξ Ἰωαννίνων ἐξαγωγὴν τῶν τοιούτων εὐαγγελίων τρανῶς δεικνύει ἡ ἐπί τινας τῶν κοσμοῦσῶν τὸ καλύμμα ἀργυρῶν ἢ φλωροκαπνισμένων πλακῶν ἐπιγραφῇ Ἐκατεσκεβάσθη καὶ κατασκεβάζονται εἰς Καλαβρύταις χωρίου τῶν Ἰωαννίνων διὰ χειρὸς Ἀθανασίου Νικολάου Τζημούρη. Ἄλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ἀξιολόγων εὐαγγελίων τοῦ Τζημούρη, τοῦ βίου αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν τορευτικῶν ἔργων ἐπιφυλάσσομαι νὰ γράψω ἄλλοτε διὰ μακροτέρων, ὅτε καὶ ἐλπίζω νὰ δυνθῶ νὰ καταστήσω τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐτι μᾶλλον ἐνδιαφέροντα διὰ τῆς προσθήκης εἰκόνων τῶν καλλιτεχνημάτων αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ δ' ἐπρεπε νὰ γείνη καὶ περὶ δύο ἄλλων, οὐχ ἥττον ὀνομαστῶν ἐκ Καλαρρυτιῶν τορευτῶν καὶ χαρκατῶν, τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη Παπαγεωργίου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀποστόλη, ὧν ἔργον εἶνε ἡ ἐν τῇ μονῇ Δουσίκου προμνησθεῖσα λειψανοθήκη, φέρουσα τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν Ἐργασθὲν διὰ Νικολάου Ἀποστόλη Παπαγεωργίου

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 202.

καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀποστόλου 1814 Ἰουνίου 23 εἰς Καλαβρυτίδας † Τὸ παρὸν ἱερὸν κιβώτιον τοῦ θαυματουργοῦ ἁγίου Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης καὶ κτήτορος τῆς ἱεράς μονῆς Δουσίου κτήμα ὑπάρχει αὐτῆς. Ἐἶνε δὲ τὸ ἀργυρότευκτον τοῦτο κατασκευάσμα ναϊδιόσχημον καὶ φέρει κατὰ τὰ κάτω χωρίσματα τὰς ἐξῆς τορευτὰς εἰκόνας, α') τοῦ μυστικοῦ δείπνου, β') τῆς φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, γ') τῆς μονῆς τοῦ Δουσίου, εἰς ἧς τὸ βάθος φαίνονται τὰ Μετέωρα καὶ δ') τοῦ ὁσίου Βησσαρίωνος. Κατὰ δὲ τὰς σχηματιζόμενας ἐν τοῖς ἄκροις τούτων τῶν παραστάσεων τέσσαρας γωνίας παριστάνονται τὰ ἐξαπτέρυγα.

Μετὰ δὲ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς μονῆς κατελθόντας ἀνέμενον ἤδη ἡμᾶς τὸ γεῦμα, ποιητικώτατα παρατεθὲν ὑπὸ τὰ δένδρα, εἰ καὶ δὲν εἶχμεν ἀνάγκην σκιάς, ἐπειδὴ ὁ οὐρανὸς ἦτο εἶπερ ποτὲ νεφελώδης, καὶ τὰ σύννεφα ἐκάλυπτον τὸ ὄρος μέχρις αὐτῆς σχεδὸν τῆς μονῆς, διερχόμενα ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Διὰ ταῦτα παρέστη ἀνάγκη νὰ σπεύσωμεν, ὅπως ἐπιστρέψωμεν, τόσω μᾶλλον καθ' ὅσον διενουόμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν κατερχόμενοι καὶ τὴν οὐ μακρὰν τῆς Πόρτας βυζαντιακὴν ἐκκλησίαν τῆς Πόρτα-Παναγίας. Καὶ ἐξετελέσθη μὲν αὕτη ἡ ἐκδρομὴ κατὰ τὰ προδιαγεγραμμένα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ ποφύγωμεν τὴν καταρραγεῖσαν καθ' ὁδὸν βραχθαίαν βροχὴν, ἥτις ἔλουσεν ἡμᾶς πεσοῦσα κρουνηδόν.

Ἡ συνοδία ἡμῶν εἶχεν αὐξηθῆ κατὰ τὴν κατάβασιν ὑπὸ τινος τῶν καλογήρων, ὅστις φιλοφρόνως ἠθέλησε νὰ καταβῆ μεθ' ἡμῶν μέχρι τοῦ μετοχίου· ὡς ἐκ τούτου δὲ διάφορα ἢ κατὰ τὴν ἀνοδὸν ἦσαν τὰ θέματα τῆς συνομιλίας ἡμῶν ἰππευόντων ἐν μέσῳ τῆς βροχῆς. Τότε μὲν ἐπεκράτουν αἱ ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαιότητος, τώρα δὲ κύριον ἡμῶν θέμα ἦσαν τὰ κατὰ τὴν μονὴν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Ὡς εἰκὸς δὲ, ὁ βίος τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐπεισόδια παρεῖχον τὴν ἀφορμὴν τῶν πλείστων λόγων. Ὅχι δὲ ἀτόπως, διότι ὁ ὁσίος Βησσαρίων εἶνε τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐν τοῖς πικροῖς τῆς δουλείας χρόνοις πρόκεινται παραδείγματα φαεινὰ πιστῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος καὶ ἐξαιρέτου κοινωνικοῦ δράσεως. Ἡ δ' ἐκκλησία κατέλεξε δικαίως εἰς τοὺς ὁσίους τὸν ἄνδρα, ἐφ' ᾧ δύναται νὰ καυχηθῆ ἢ χορεῖα ἐκείνων, ὅσοι ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δουλείας ὑπὸ τὸ βᾶσον ἀνεδείχθησαν ἀληθεῖς ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ποιμένες τοῦ ὑποδοῦλου ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ βίος τοῦ ὁσίου ἀναγι-

νώσκειται εἶπερ τις καὶ ἄλλος εὐαρέστως¹. Δὲν κουράζει τὸν ἀναγνώστην ἢ παρακωλύθησις ἀσκήσεως μονοτόνου, οὐδ' ἀποπνέει ἢ χεῖρ τοῦ ὁσίου μόνον λιθωνωτόν. Ἐἶνε χεῖρ τυλώδης ἐθνικοῦ ἐργάτου, οὐ ποικίλος εἶνε καὶ μεστός δράσεως ὁ βίος, μὴ ἀφιερωμένος εἰς μόνην τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐἶνε ὁ ἱερός ἀνὴρ ὁ ἰθύνων θεοπροπῶς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Λαρίσσης ἀπὸ τοῦ 1520 μέχρι τοῦ 1541, εἶνε ὁ κτίτωρ τῆς εὐαγοῦς μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν, ἀλλ' εἶνε καὶ ὁ ἀντιλήπτωρ τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, εἶνε ὁ βύουμένος αἰχμαλώτους ἐν ἡμέραις

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ οικογένεια Λαχταράκη

(Εἰκὼν Ροῦλοῦ)

πνηραῖς, εἶνε ὁ ἐν σιτοδείᾳ ἀνοίγων τὰς σιταποθήκας τῆς μητροπόλεως χάριν τῶν ἐνδεῶν. Καὶ ἐν ᾧ ἄφ' ἑνὸς εὐαγγελικῶς ὑπομένει τὴν ἀντίδρασιν τῶν δικωτῶν αὐτοῦ, ὡς πρωτοστάτης πάσης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς προόδου πρωταγωνιστεῖ ἐν τῷ ἀγαθῷ ὡς κεφαλὴ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ποιμαίνοντος λαοῦ, ὅστις στερεῖται πολιτικῆς κυ-

¹ Εὐρήθαι ἐν τῷ βιβλίῳ Ἀκολουθία εορτάσιμος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ καὶ κτίτορος τῆς τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ ἱεράς μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῆς κοινότερον καλουμένης Δουσίου.... Διορθωθείσα δὲ νῦν ἀκριβῶς καὶ καλλωπισθεῖσα ὑπὸ Πολυχρονίου Φιλιππίδου.... Ἐν Βενετίᾳ. 1846.

βερνήσεως μεριμνώσης ὑπὲρ αὐτοῦ πατριῶς. Ἐνδεικτικώτατα δὲ γίνεται τοῦτο δῆλον καὶ διὰ τῆς μερίμνης τοῦ ὁσίου ὑπὲρ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Ἠπείρου ὁδοποιίας. Αὐτὸς εἶνε ὁ ζευξας πολλὰς γεφύρας, ὧν μεγίστη καὶ σπουδαιοτάτη ἢ ἐν Ἠπείρῳ ἐπὶ τοῦ Ἀχελῷου ἢ γνωστοτάτη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κοράκου τὸ γεφύρι κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἄγουσαν διὰ τῆς Πίνδου ὁδόν. Ὡς ἐξῆς ὁ βιογράφος τοῦ ὁσίου διηγεῖται τὰ κατὰ τὸ ἀληθῶς θαυμάσιον τοῦτο ἔργον αὐτοῦ. «Τοῦτο τὸ μεγά-

» λον κακὸν καὶ τὴν κακὴν βλάβην ὅπου
» ἔκαμνεν εἰς ὄλους ὁ ποταμὸς,
» στοχάζομενος ὁ ἅγιος Βησσα-
» ρίων, ἐλυπεῖτο πολλά. Συλ-
» λογιζόμενος ὁμως τὴν δυσκο-
» λίαν ὅπου εἶχεν ἢ τοῦ τειοῦ-
» του κακοῦ διόρθωσις, ἐτραβί-
» ζετο ὀπίσω, καὶ νὰ ἐπιχειρή-
» σθῃ τὴν θεραπείαν δὲν ἤθελε.
» Τέλος πάντων, νικάται ἀπὸ
» τὴν φιλανθρωπίαν καὶ συμ-
» πάθειαν τῶν ἀδελφῶν ὁ συμ-
» παθέστατος καὶ φιλανθρωπό-
» τας, καὶ ἐλπίζωντας εἰς τὴν
» δύναμιν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ,
» τοῦ ἐν ἀπόροις πόρους καὶ εὐ-
» κολίας εὐρίσκοντος, ἐπιχειρή-
» ζεται τὴν διόρθωσιν, καὶ κτί-
» ζει καὶ οἰκοδομεῖ μεγάλην καὶ
» θαυμαστὴν γέφυραν ἐν τῷ αὐ-
» τῷ ποταμῷ, καθὼς ἕως τὴν
» σήμερον φαίνεται κτισμένη,
» εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον
» Κόρακα, εἰς ἑνα τόπον δηλαδὴ
» ὅπου δὲν ἦτο καμμία ἐλπίς
» νὰ κτισθῇ ποτὲ γέφυρα· πάρεξ
» μετὰ κόπων ἀμέτρων, μετὰ
» ἐξόδων σχεδὸν ἀναριθμητῶν
» καὶ μετὰ κινδύνων πολλῶν.
» Καὶ ἀκούσατε τί ἠκολούθησεν
» ὅπου ἤρχισαν οἱ οἰκοδόμοι νὰ
» κτίζουσι, καὶ νὰ στερεώσουν
» μὲ μάρμαρα τετράγωνα καὶ
» μεγάλα τὰς ἀντικρῶν δύο ὄχθας
» τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρευθὺς
» μετὰ τοῦτο νὰ σηκῶνουν ἐπά-
» ρον ὅπου ἔστησεν τὸ ξύλι-

» νον σχέδιον, ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιον ἐμελλε
» νὰ γυρίσῃ ἢ καμᾶρα, καθὼς εἶνε συνή-
» θεια· νὰ, καὶ γίνεται ἕξαφνα μία μεγά-
» λη βροχὴ, ἀπὸ τὴν ὅποιαν αὐξήσας ὁ
» ποταμὸς, ἐκατέβασε τόσα μεγάλα ξύλα,
» ὅπου ἔγιναν ὡσὰν μία μεγάλη καμᾶρα,
» μὲ τὰ ὅποια κατακυττήσας ἐκείνα τὰ
» νεόκτιστα κτίρια τὰ κατεκρήμνισεν ὅλα
» καὶ τὰ ἤρᾶνισεν. Ὅθεν ἐμβῆκεν ὁ ἅγιος
» πάλιν εἰς καινούριον κόπον καὶ ἔξοδα καὶ
» συμμαζώξας ἄλλην ὕλην, ἔκαμε δευτέ-
» ραν ἀρχὴν τῆς γεφύρας, στερεωτέραν ἀπὸ
» τὴν πρώτην, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ
» ἔργον μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν δύναμιν
» τοῦ θεοῦ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οί Τρωαδίτισσες, ποίημα Casimir Delavigne, μετάφρασις Γ. Σακαλή.

Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γρ. Ξ.

Τῆς κερᾶς τὸ μάρμαρο, ὑπὸ Σπ. Λάμπρου.

Καλλιτέχνις, διάλογος ὑπὸ Γρ. Ξενοπούλου.

Ἀνοικτὰ Γράμματα. — Χρονικά.

Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις: Ἀποτελέσματα τοῦ Β' Διαγωνισμοῦ.

Ἡ Ἀλληλογραφία μας.

Ἡ οἰκογένεια Λαχταράκη, Παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Φαλήρου (εἰκόνες ἐκ τῶν «Ἀθλίων τῶν Ἀθηνῶν»).

Εἰς τὸ προδεχῆς: Κρυφὸς πόνος, διήγημα Γ. Ἀξιώτου κλπ. κλπ.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν»: Πρὸς τὸν κύριον Γρ. Ξενοπούλου, διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» Ἀθήνας.

»Προνοῶντας ὅμως ὁ ἅγιος διὰ νὰ μὴν ἔσται τὸ γεφυρὶ αὐτὸ παντοτεινὸν καὶ στερεὸν ἔως ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους, ἔκαμε τοὺς Χριστιανοὺς ὅπου κατοικοῦν εἰς τὸ πλησίον τοῦ ποταμοῦ χωρίον, Βουστερνίτζαν ἐπονομαζόμενον, ἐλευθέρους πάντη ἀπὸ κάθε δόσιμον ἐκκλησιακόν, ἐπὶ σκοπῷ τοιοῦτω, διὰ νὰ ἔχωσιν ἐκεῖνοι παντοτεινὰ τὴν φροντίδα νὰ ἀνακαίνιζον, ὅποιον μέρος τοῦ γεφυρίου ἤθελε τύχει νὰ χαλάσῃ».

Εὐχαρίστως ἀνεμνησκόμεθα, ἐν ᾧ κατεβαίνομεν ἐκ τῆς μονῆς, τῶν τοιούτων ἐπεισοδίων τοῦ βίου τοῦ ὁσίου Βησσαρίωνος, εἰ καὶ ἡ διήγησις περὶ τῆς κτίσεως τῆς γεφυράς τοῦ Κοράκου δὲν εἶνε ποιητικὴ ὅσον ὁ περὶ τῆς γεφυράς τῆς Ἄρτης δημώδης θρύλος. Οἰοεὶ δ' ἠσθανόμεθα ἐν μέσῳ τῶν συσκιῶν ἐκείνων ὁσῶν τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνωτισθῶμεν τῆς φωνῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπαναλαμβάνουσης ἐν τι τῶν ὡραίων αὐτῆς ἐκείνων δημιουργημάτων τῶν ἐμποιοῦντων βαθεῖαν αἴσθησιν εἰς τὸν ἀκρώμενον. Καὶ δὲν ἔλειπεν ἀληθῶς τοιαύτη διήγησις, ἀποτελοῦσα λαμπρὰν κατακλιεῖδα τῆς ὡραίας ἡμῶν ἐκδρομῆς.

Ἐν μέσῳ τοῦ ὁσῶς ἐστησαν ἐπὶ βραχὺ οἱ ἵπποι κατὰ τὸν κατήφορον, καὶ ἔκλιναν τοὺς μακροὺς αὐχένους πείσμονες ὁ εἰς μετὰ ἄλλον. Οὐδ' ἀνεστείλαμεν αὐτούς. Ἐκλινον, ὅπως πῖωσιν ἐκ τῆς παρὰ τὴν ὁδὸν πηγῆς. Κατέρρευε δ' αὐτὴ ἀπὸ βράχων, ὧν ἡ λευκότης ἀπετέλει πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὴν περίεξ χλοάζουσαν φύσιν. Εἰς μάλιστα αὐτῶν ὠροῦτο ἀπὸ τοῦ ἐδάφους εἰς ἰκανὸν ὕψος οἰοεὶ καθ' ἑαυτὸν ἐμπεπηγμένος εἰς τὴν γῆν, ἐν ᾧ πρὸ αὐτοῦ κατέκειτο μεγάλᾳ τεμάχῃ

λίθων ἀπερρωγότα. Ἴσως εἶχε διασπᾶσει τοὺς λίθους ἐκείνους σεισμικὴ βία, ἴσως εἶχε διαθρῦσει αὐτοὺς καὶ κρημνίσει ἀπὸ τῶν ἄνω ἢ ἐνέργεια τῶν ὑδάτων. Τὸ ὄλον τοπεῖον εἶχε τι τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ διάφορον τῶν συνήθων θεαμάτων ἐν τῇ ὅλῃ περιοχῇ ἀφ' ἧς ὥρας εἴχομεν ἐγκαταλείψει τὴν μονήν.

— Τί εἶνε ἐδῶ; ἠρώτησα τὸν ὁδηγούντα ἡμᾶς μοναχόν.

— Ἐδῶ εἶνε τῆς Κερᾶς τὸ μάρμαρο, ἀπήντησε.

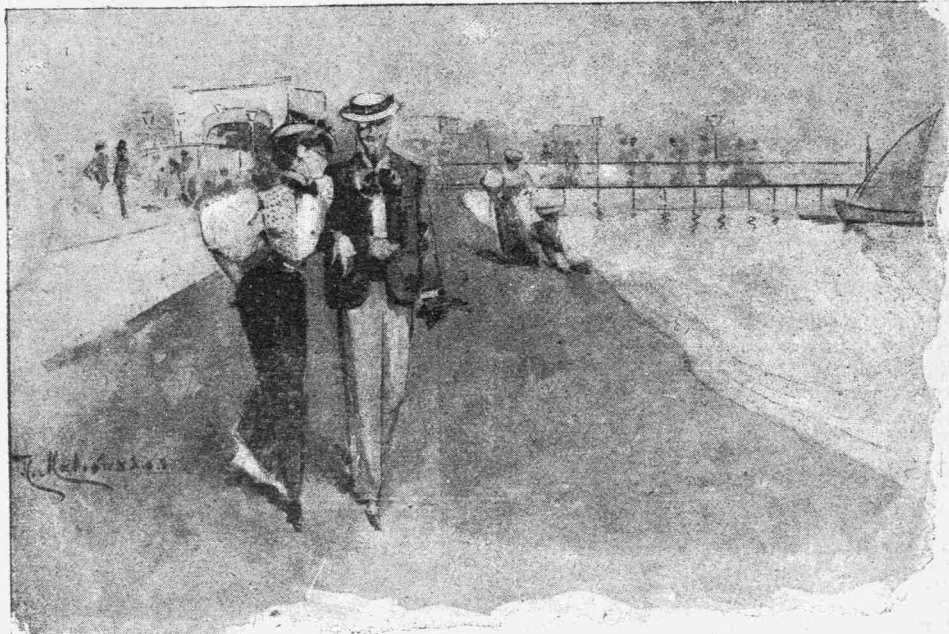
— Καὶ διὰ τί ὀνομάζεται οὕτω;

— Ἐχει τὴν ἱστορίαν του, ἀνταπήντησε. Καὶ ἤρχισε τὴν ἐπομένην διήγησιν, ἣν χαίρων ἐπαναλαμβάνω χάριν τῶν ἀγνωστῶν τῆς Εἰκόν. Ἑστίας.

«Εἶδες ὅπου εἰς τὸ μοναστήρι μας δὲν ἔχει τὴν ἄδεια νᾶναίβη καμμιά γυναῖκα.

δεχθῶν ἐπάνω ὅπου θὰ ἔλθῃ νὰ προσκυνήσῃ. Ἐστειλεν ὁ ἡγούμενος καὶ τῆς εἶπε πῶς δὲν γίνεται, πῶς δὲν εἶνε συχωρέμενο, πῶς ὁ ἅγιος δὲν το θέλει. Τοῦ κάκου. Τὸ εἶπε ἐκείνη τοῦ ἀγα, καὶ ὁ ἀγᾶς διάταξε νὰ γείνη τὸ θέλημά της. Διαταγὴ τοῦ ἀγα καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα. Ἐρχεται ἡ Κερὰ πλούσια στολισμένη, ντυμένη ἐστὶ χρυσαφί καὶ ἐστὶ μάλαμμα. Τὴν ἐσυντρόφευαν στρατιῶτες μὲ τουφέκια. Τί νὰ κάμουν οἱ καλόγεροι; Νὰ τραβήξουν ἀπάνω τὸ γιοφύρι καὶ νὰ πολεμήσουν; Κ' εἶπειτα; Ἦταν ἄσχημα χρόνια καὶ δὲν ἔμπορῶσαν νὰ ἔπαρουν ἀπάνω τοὺς τέτοιο κακὸ καὶ νᾶφήσουν νὰ πατηθῇ ἔπειτα τὸ μοναστήρι τοῦ ἀγίου. Μὲ κλάσματα παρακάλεσαν ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν Κερὰ ὁ ἡγούμενος νὰ μὴν ἐπιμένη, νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ κάμουν ὅπως

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Φαλήρου

(Εἰκὼν Μαθιοπούλου)

Γι' αὐτὸ δὲν ἀφήκαμε καὶ τὴν κυρία σου. Ἔτσι διάταξε εἰς τὴν διαθήκην του ὁ ἅγιος Βησσαρίων, νὰ ἔχομε τὴν εὐχὴν του. Ἐμποροῦμε ἐμεῖς νὰ μὴ κρατήσουμε τὸ θέλημά του; Ἔτσι τὸ βρήκαμε ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους, καὶ ἔτσι πρέπει νὰ μείνῃ. Ποτὲς δὲν ἀνέβηκε γυναῖκα εἰς τὸ μοναστήρι. Πιὸς ἔμπορῶσε ποτὲ νὰ θελήσῃ τὴν κατάρτα τοῦ ἀγίου; Καὶ ἡ γυναῖκες δὲν ἐφαντάστηκαν ποτὲ νὰ ζητήσουν τὴν χάριν ὅπου τοὺς ἔχει ἀρνηθῇ. Μὴ δὲν ἔμπορῶν νὰ ἀσπασθῶν τὴν χάριν τοῦ ἀγίου ὅταν οἱ καλόγεροι τὴν καταβάλλουν ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ τὴν πηγαίνουν εἰς τὰ περιχώρα καὶ μακρεῖα γιὰ ζήτησι ἢ λιτανεία;

«Μιὰ γυναῖκα εὐρέθηκε μοναχὰ νὰ θελήσῃ νᾶναίβῃ μὲ πείσμα ἐστὶ μοναστήρι. Ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ ἀγα. Ἐμήνυσε εἰς τοὺς καλογέρους νὰ ἐτοιμασθῶν νὰ τὴν

εἶχαν κάμει τόσα χρόνια σύμφωνα μὲ τὴν διαθήκην τοῦ ἀγίου. Ἡ γυναῖκα τοῦ ἀγα δὲν ἤθελε νᾶκούσῃ τίποτε, καὶ μὲ τὰ πολλὰ παρακάλια τοῦ ἡγουμένου ἄρχισαν ἢ φοβέρες τῆς γυναίκος, καὶ ἀγρίεψε ἡ συνοδία της. Τὰ τουφέκια λαμποκοποῦσαν ἐστὸν ἥλιο. Κοντολογῆς οἱ καλόγεροι καταίθασαν ἀθέλητὰ τοὺς τὸ βουζόνι γιὰ νὰ μπῆ ἡ γυναῖκα τοῦ ἀγα. Τὸ δίχτυ συγυριστικῆς, καὶ ἄρχισαν νὰ γυρίζουν ἐπάνω τὸν ἀργάτη. Βαρυγναμοῦσαν οἱ καλόγεροι, ἐβόγκουσε τὸ βουζόνι.

«Εἶχαν τὴν ἐλπίδα τοὺς εἰς τὸν ἅγιο πῶς κάποιος θάμμα θὰ κἀνῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸ. Ἐνθυμούμεσθα ἀκόμα τώρα πῶς μιὰ φορὰ ποῦ ἠθέλησαν οἱ καλογέροι νᾶναίβασαν μὲ συμπάθειον, μιὰ γουρούνα καὶ μιὰν ἄλλη φορὰ ποῦ εἶχαν νᾶναίβασαν κατὶ κατσίκα ἐσπασε τὸ δίχτυ, γιὰτὶ καὶ γιὰ

τά θηλυκά ζῶα εἶν' ἐμποδισμένο τὸ μοναστήρι. Ὡς τόσο ἀνέβαιναν ἡ Κερά· ἀνέβηκεν ὡς τῆ μέση, ἀνέθηκε παραπάνω, ἔστο παραπόρτι. Σταμάτησε μιὰ στιγμή ὁ ἀργάτης. Σωτηρία δὲν ἦταν. Ἐτράβηξαν μέσα τῆ γυναῖκα, καὶ ἡ Κερά ἐμπήκε ἔστο μοναστήρι.

«Τέτοιο πράγμα δὲν εἶχε γείνει ποτές, δὲν ἔμπορσε νὰ μείνη ἀτιμώρητο. Κατέβηκεν ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸ μοναστήρι εὐχαριστημένη. — Νὰ ποῦ δὲν ἐπάθετε τίποτε οὔτε σείς οὔτ' ἐγώ, ἔλεγε εἰς τοὺς καλογέρους. Ἐσελλοχαλίνωσαν τὰ ἄλογα, καὶ ἔφυγεν ἡ γυναῖκα τοῦ ἀγᾶ μὲ τῆ συνοδία της. Οἱ καλόγεροι ἦταν λυπημένοι γιὰ τὸ κακὸ ποῦ ἔπαθαν. Ἰλίγη ὥρα εἶχε περάσει ποῦ εἶχε φύγει ἡ Κερά, καὶ ἀκούγουν ἔξῃ φρεβερὴ βοή. Τὸ μοναστήρι ἐσειόνταν, ὅλα γύρω πήγαιναν ὄσθε 'κείθε. Ἐκάμαν τὸ σταυρὸ τους. Καταβαίνουν ἔπειτα παρακάτω εἰς τὸ δάσος, καὶ τί νὰ ἰδοῦν; Ἡ Κερά εἶχε φθάσει ἐδῶ ἔς αὐτὸ τὸ μέρος, ὅταν ἐγένετο ὁ σεισμός. Οἱ βράχοι κατρακύλισαν ἀπὸ πάνω, ἐγένετο χαλασμός κόσμου, καὶ πλακώθηκε ἀπὸ τὲς πέτρες ἡ Κερά μὲ τῆ συνοδία της. Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ λιθάρι τὸ λένε τῆς Κεράς τὸ μάρμαρο. Ἐτσι τὸ διηγούνταν οἱ παλαιοί».

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ. Τί; (στρεφόμενος ζωηρῶς).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Θέλεις νὰ φάσῃς τὸ θέατρο;

ΑΓΓΕΛΟΣ (καθήμενος ἐπὶ τῆς ἀναλκινιστικῆς ἔδρας). Ὁχι!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Γιατί;

ΑΓΓΕΛΟΣ (ἠρέμα). Ἐτσι. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐγωϊστὴς ὅπως μὲ λές. Δὲν θέλω ἐξ αἰτίας μου νὰ σβυσθῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τῆς Τέχνης ἐν' ἀστέρι. Δὲν θέλω νὰ ποῦν ὅτι ὁ ἔρωσ τοῦ ποιητοῦ ἐστέρησε τὴν πτωχὴν σκηνὴν τοῦ μόνου της . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (τὸν διακόπτει). Νὰ ἀποδείξεις ὅτι δὲν μάγαπᾷς σὰν γυναῖκα, ἀλλὰ σὰν καλλιτέχνη. Βλέπεις; Ἐκεῖνος ποῦ ἔχει ἀγάπη μέσα του εἶνε ἐγωϊστὴς. Πρῶτον καὶ κύριον ἐγωϊστὴς. Τὴν ἀγάπη του θέλει καὶ ὁ κόσμος ἄς χαθῇ.

ΑΓΓΕΛΟΣ (ρεμβώδης). Τὴν ἀγάπη μου θέλω καὶ ὁ κόσμος ἄς χαθῇ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Ἄκουσε, Ἀγγελε. Σ' ἀγαπῶ. Εἶμαι ἀνόητη γι' αὐτό, εἶμαι δυστυχῆς, εἶμαι τρελή, εἶμαι ὅ,τι θέλεις, ἀλλὰ σ' ἀγαπῶ. Καὶ ὅσω περισσότερο ἀμφιβάλλεις, ὅσω μὲ βασανίζεις, ὅσω μὲ προσβάλλεις, ὅσω μὲ πεισμόνεις, τόσο περισσότερο, τόσο βαθύτερα σ' ἀγαπῶ. . . Σὲ ἀγαπῶ ἀληθινά, ἀπὸ μέσ' ἀπ' τὴν

ψυχὴ μου. Σὲ ἀγαπῶ καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ σοῦ το ἀποδείξω. Εἶπες πρὸ ὀλίγου ὅτι τότε αἰσθάνονται ἀληθινὰ οἱ ἡθοποιοὶ ὅταν ἀφίνουν πλέον τὴν σκηνὴν καὶ ἀφιερώνονται ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὸ πρόσωπον ποῦ ἀγαποῦν. Naί, τὸ πιστεύω, τὸ παραδέχομαι, τὸ ὁμολογῶ. Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ φάσῃς τὴ σκηνὴ. (ἐγειρομένη). Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ ζήσουμε μαζὶ οἱ δύο μας, μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμον, μακριὰ ἀπὸ τὸ δημόσιο. Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ μαραθοῦν αἱ δάφναι μου. Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ σιγήσουν τὰ χειροκροτήματα. Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ σβύσουν τὰ φῶτα. Σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ παύσῃ ἡ ἐπίδειξις (βαθυμῆδον ἐξαφθεῖσα) νὰ φιερωθῶ ὅλη σὲ σένα, νὰ ποθῶν . . . νὰ ποθῶν ἂν εἶνε ἀνάγκη γιὰ σένα . . .

ΑΓΓΕΛΟΣ (ὡσεὶ καθεαυτὸν). Πῶς μὲ βασανίζει ἡ ἀμφιβολία. Ἀληθινὰ τὰ λέγει αὐτά, ἡ μήπως ἀπαγγέλλει πάλι κανένα μονόλογο; (Πρὸς τὴν Ἀλεξάνδραν:) Μ' ἀγαπᾷς;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (πλησιάζουσα). Θέλω νὰ μὴ σοῦ μὲνη ἀμφιβολία. Θέλω νὰ ἐκρίζωσω ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου τὸν πυρρωνισμόν. Θέλω νὰ σοῦ δώσω ἀπόδειξιν ἀναμφισβήτητον τῆς ἀγάπης μου. . . Πάσχεις ἀπὸ ἀμφιβολίαν, ποιητικὸν τὸ πάθημα, τὸ βλέπω, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ πάσχης. Θάφῃς τὴν σκηνὴν (πλησιάζουσα ὁλοῦν) καὶ θάρνηθῶ κάθε δόξα γιὰ σένα. Ἡ καλλιτέχνης ποῦ σὲ τρομάζει θὰ σβύσῃ καὶ θὰ μείνη μόνον ἡ γυνή, ἡ αἰσθανομένη, ἡ ἀγαπῶσα. . . Τότε πλέον δὲν θὰ σοῦ μὲνη καμμία ἀμφιβολία. . .

ΑΓΓΕΛΟΣ. Καμμία . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Περὶ τῆς εἰλικρινείας μου. Εἶμαι βεβαία. Καὶ σὺ θὰ εἶσαι εὐτυχῆς καὶ ἐγώ. Καὶ ἐμπρός εἰς τὴν εὐτυχία τῶν δύο μας (μειδιῶσα) ἄς σβυσθῇ κ' ἕνα ἀστέρι ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τῆς Τέχνης.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Πῶς θυμάσαι αὐτολεξεῖ τοὺς ἐπαίνους ποῦ σοῦ κάνουν! Κ' ἔπειτα λές νὰ φάσῃς τὴ σκηνὴν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Ὁχι δυστυχῶς, θυμοῦμαι μόνον τὰ λόγια ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα σου . . .

ΑΓΓΕΛΟΣ. Καὶ τὰ λόγια τῶν ὁραμάτων ποῦ παριστάνεις.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Τί; Μὲ πειράγματα ὑποδέχεσαι τὴ θυσία μου; Ὁραῖα! Ὁραῖα!

ΑΓΓΕΛΟΣ (λαμβάνων τὴν χεῖρά της, ἠτημένος). Ὁχι, ὄχι! Ἀστεῖομαι. Σοῦ πιστεύω καὶ σ' εὐχαριστῶ. Θέλεις νὰ σκοτώσῃς τὸ σκουλήκι ποῦ φωλιάζει στὴν ψυχὴ μου καὶ νὰ μοῦ ετοιμάσῃς τὴ μεγαλύτερη εὐτυχία, ἀπ' ὅσες ἐδοκίμασε ποτὲ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. . . Σ' ἀγαπῶ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Σ' ἀγαπῶ (κλίνει περιπαθῶς πρὸς τὸ πρόσωπόν του. Περιπτύσσονται ἀλλήλους καὶ εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ ἐνώσουν τὰ χεῖλη).

ΑΓΓΕΛΟΣ (ἀνεγειρόμενος ἐξαίφνης καὶ ἀποθῶν τὴν Ἀλεξάνδραν μακρὰν ὀρμητικῶς). Ἀφῆσέ με. . . Φύγε. . . Ἀλεξάνδρα, εἶμαι δυστυχῆς. Δὲν πιστεύω. . . δὲν σὲ πιστεύω (παράφορος) Παριστάνεις πάλι. Εἶνε ἡ μιμική σου τελεία, ἀλλὰ εἶνε πάντοτε μι-

μική. . . Εἶμαι δυστυχῆς, σὲ λέγω, ἀφῆσέ με. Ὅλα σου αὐτὰ εἶνε ψεύματα. . . χωρὶς ψυχὴ, χωρὶς ζωὴ. . . εἰκόνες καὶ ἀγάλματα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (προτείνουσα τὰς χεῖρας ἐνεή). Θεέ μου, τί ἔπαθε!

ΑΓΓΕΛΟΣ. Τίποτε δὲν ὑπάρχει ἰκανὸν νὰ μὲ πείσῃ, ἄ, ὄχι, τίποτε δὲν θὰ ἔμπορσε νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξῃ. Οὔτε ἡ μεγαλήτερα θυσία, οὔτε ὁ θάνατός σου αὐτός. . . Θάφῃς τὴ σκηνὴν. Καὶ πῶς θὰ τὴν ἀφήσῃς; Τὴ σημαίνει αὐτὸ μπροστὰ εἰς τὴν ψυχρότητα τὴν αἰωνίαν, εἰς τὴν τεχνικὴν ψυχρότητα τῆς μιμικῆς σου; Ὁχι, δὲν εἶσαι εἰλικρινής, δὲν εἶσαι ζωντανή, δὲν εἶσαι ἄνθρωπος πλέον. Τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐφόνευσεν ὁ καλλιτέχνης. Ἀφῆσέ με! Ποτὲ δὲν μαγεύει καὶ παρηγορεῖ ἡ Τέχνη, ὅσον πληγόνει καὶ κακοποιεῖ ὅταν καταβαίνει ἀπὸ τὸν στύλοβάτην, ἀπὸ τὸ πλαίσιον, ἀπὸ τὴν σκηνὴν καὶ ἀναμιγνύεται μὲ τὴν πραγματικότητα, μὲ τὴν ζωὴν. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (συμπλέκουσα τὰς χεῖρας μετ' ἄλλους). Θεέ μου, τί ἔπαθε!

ΑΓΓΕΛΟΣ. Κυρία μου, δὲν σοῦ πιστεύω. Ἀφῆσέ με νὰ φύγω. . . νὰ φύγω ἀπὸ αὐτὴν τὴν Κόλασιν, ποῦ ἔχει πρόσχημα Παράδεισου. Μοῦ φθάνει ὁ ἐμπαιγμός, μοῦ ἀρκεῖ ὁ σπαραγμός καὶ τὰ βάσανα. . . Φεύγω νὰ μὴ σὲ βασανίζω καὶ σένα ἀδίκως. . . Πρὶν σὲ γνωρίσω ἤμουν ἕνας δυστυχῆς ποιητής· ἀφ' οὔ σ' ἐγνωρίσα εἶμαι ἕνας δυστυχέστατος ἄνθρωπος. . . (Λαμβάνει τὸν πῖλόν του, τὸ ραβδίον του καὶ τὰ χειρόκτιά του. Ἀλλ' ἀναστέλλεται. Ἡ Ἀλεξάνδρα καλύπτει τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν καὶ κλαίει, πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ ἀναλκινιστικοῦ. Κλαίει ὁλοῦν μὲ λυγμοὺς ἀπαρηγόρητα. Ὁ Ἀγγελοσ ἵσταται καὶ τὴν βλέπει ἄφωνος).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Φεύγεις. . . Μ' ἀφίνεῖς ἔτσι καὶ φεύγεις. . .

ΑΓΓΕΛΟΣ (ὡσεὶ καθεαυτὸν). Ψεύτικα εἶνε τὰ δάκρυά της.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (ἐξακολουθοῦσα νὰ κλαίῃ). Ὁ,τι εἶχα νὰ πῶ τὸ εἶπα. . . ὅ,τι εἶχα νὰ κάμω τὸ ἔκαμν. . . Δέν μου μένει τώρα παρὰ νὰ πεθάνω.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Ἄ, μὰ το παρακάνει. Δὲν ὑποφέρεται πειὰ. Τὸ θέαμα προμηνύεται θαυμασίον. Ἄς καθήσωμε νὰ το ἰδοῦμε. (κάθεται ἐπὶ τῆς ἀναλκινιστικῆς ἔδρας, ἀφίτων πῖλον, ραβδίον καὶ χειρόκτια ἐπὶ τῆς τραπέζης).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (παράφορος). Ἀφ' οὔ ἡ Μοῖρα μὲ κατεδίκασε νὰ γαπήσω ἄνθρωπον σὰν κ' ἐσένα καὶ νὰ τον ἀγαπήσω τόσο πολὺ. . . Ἀρκετὰ εἶδα, ἀρκετὰ ἔπαθα, ἀρκετὰ ἐβασανίσθηκα, ἀρκετὰ ἔκουσα τὲς ἀνοησίες σου καὶ τὲς προσβολές σου. Δέν μου μένει τώρα παρὰ νὰ πεθάνω. Εἶσαι πάντα ὁ ἴδιος ἀνόητος, ποιητής, ἀδιόρθωτος. . . Τὸ πιστεύω, εἶμαι βεβαία ὅτι καμμία ἀπόδειξις ποτὲ δὲν θὰ σε πείσῃ καὶ ὅτι, χωρὶς νὰ ἔχω εἰς ὅλη μου τὴ ζωὴν δυστυχῆ, δυστυχῆ, δυστυχῆ. Naί, σου λέω. Δέν μου μένει παρὰ ὁ θάνατος. Ἴσως αὐτός θὰ σε πείσῃ ὅτι μιὰ Ἀλεξάνδρα σὲ ἀγάπησε ὅπως ὀλίγαι γυναῖκες. . .

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 206.